USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 23. června 2022 v trestní věci odsouzeného [redacted]

takto:

Ke stížnosti odsouzeného [redacted] se podle § 149 odst. 1 trestního řádu **zrušuje** usnesení Okresního soudu Plzeň-město ze dne 19. 11. 2021, č. j. 12PP 71/2021 – 121.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením Okresní soud Plzeň-město podle § 88 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku zamítl žádost odsouzeného [redacted] o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody v trvání 7 let, uloženého mu rozsudkem Okresního soudu ve Zlíně ze dne 22. 1. 2019, sp. zn. 1 T 142/2018, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně – pobočky ve Zlíně ze dne 14. 5. 2020, sp. zn. 6 To 396/2019, a dále z výkonu trestu odnětí svobody v trvání 7 let, uloženého mu Krajským soudem v Brně – pobočky ve Zlíně, ze dne 15. 7. 2019, sp. zn. 68 T 6/2018. Soud I. instance došel k závěru, že odsouzený splnil ze tří zákonných podmínek toliko druhý a třetí zákonný předpoklad, že tedy prokázal polepšení a že je u něho dána prognóza vedení řádného života po propuštění na svobodu. Žádosti soud I. instace nevyhověl z toho důvodu, že považoval za spornou otázku první zákonné podmínky z hlediska toho, zda lze odsouzeného považovat za prvotrestaného, protože v takovém případě by první zákonný předpoklad spočíval ve výkonu alespoň třetiny uloženého trestu, nebo i s ohledem na vyjádření věznice je odsouzený ve výkonu trestu podruhé, a proto by musel pro závěr o splnění prvného zákonného předpokladu vykonat alespoň polovinu uloženého trestu.

2. V 17. odstavci svého odůvodnění okresní soud připustil, že odsouzený ve své podstatě pokračuje ve výkonu prvního trestu, z něhož byl podmíněně propuštěn, kdy následně po uložení souhrnného trestu a uložení dalšího trestu nastoupil dobrovolně zpět do věznice, nicméně v následujícím odstavci poukázal na to, že zákonodárce měl na mysli především faktický výkon trestu odnětí svobody. U osoby, která vykonává trest z jakéhokoliv důvodu již podruhé (nebo poněkolikáté), je podle napadaného rozhodnutí předpoklad, že k nápravě nepostačoval dřívější výkon trestu, a z toho důvodu je logické, že musí být na odsouzeného působeno delším trestem odnětí svobody (v poměrném vyjádření). Tomu podle okresního soudu odpovídá i obvyklá stupňovitost ukládání trestů od trestů alternativních přes podmíněné až k trestu nepodmíněnému. Soud připustil, že případ je složitější v tom, že odsouzený byl potrestán po podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody za trestnou činnost spáchanou právě před předchozím výkonem trestu, z jehož výkonu byl podmíněně propuštěn. Dosavadní výkon by tak skutečně mohl být dostačující. Okresní soud je však toho názoru, že otázka dostatečnosti uloženého a popřípadě vykonávaného trestu při ukládání dalšího trestu je především úkolem nalézacích soudů v trestním řízení, nikoliv soudu, který v rámci výkonu rozhodnutí posuzuje otázku podmíněného propuštění. V té souvislosti si položil teoretickou otázku, a to v tom směru, že pokud by nalézací soud dospěl k závěru o dostatečnosti, mohl například upustit od uložení souhrnného trestu. Pro okresní soud tak byl stále odsouzený jako „druhotrestaný“, proto měl za to, že k naplnění první zákonné podmínky je nutna polovina vykonávaného trestu.

3. Proti tomuto usnesení podal odsouzený stížnost bezprostředně po jeho vyhlášení přímo do protokolu o veřejném zasedání. Řádný opravný prostředek následně odůvodnil prostřednictvím

svého obhájce, jenž poukázal na závěry napadeného rozhodnutí ve vztahu k druhému a třetímu zákonnému předpokladu s tím, že jedinou překážkou, proč soud nerozhodl o propuštění [redacted] na svobodu, je výklad pojmu *„dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody“*. Obhajoba poukázala na spornost zaujatého výkladu i absurdní situace, k nimž by takový výklad mohl vést (č. l. 128 – 129 p. v.). Obhájce zdůraznil, že výklad slovního spojení *„dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody“* musí být realizován v kontextu a smyslu ustanovení § 88 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku, jímž je umožnit osobám, které neměly možnost se dosud ve výkonu trestu napravit, dřívější návrat do společnosti, pokud splní další zákonné podmínky.

4. Odsouzený ve své stížnosti současně připustil, že si je vědom toho, že jeho situace je specifická, a to nejen s ohledem na uložení souhrnného trestu, ale i trestu nového. Za hospodářské trestné činy se škodou cca. 22 000 000 Kč byl odsouzen celkem ke 14 letům odnětí svobody. Trest přijal, dobrovolně nastoupil a vykonal již téměř 5 let trestu. Došlo u něj k zásadním změnám, které seznal i okresní soud. Má zajištěnu nejen práci, ale i bydlení, rodinné zázemí, splácí škodu, snaží se konsolidovat svůj život i prostřednictvím schváleného oddlužení, jehož podmínky plní. Proto stěžovatel navrhl, aby stížnostní soud zrušil napadené usnesení a sám rozhodl tak, že odsouzený [redacted] se podmíněně propouští na svobodu.

5. Zdejší soud z podnětu včas podané stížnosti podle § 147 odst. 1 trestního řádu přezkoumal správnost výroku napadaného rozhodnutí, jakož i řízení předcházejícího jeho vydání a ve svém usnesení ze dne 14. 12. 2021, sp. zn. 8 To 356/2021, došel k závěru, že je namístě stížnost odsouzeného podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu jako nedůvodnou zamítnout. Pokud jde o procesní postup okresního soudu, neshledal žádné vady v řízení. Ztotožnil se i s výrokem napadaného rozhodnutí, byť k němu došel velice odlišnou argumentací než soud prvního stupně. Zdůraznil v té souvislosti, že přezkumné řízení bylo vyvoláno výhradně na podkladě stížnosti odsouzeného, tedy logicky v jeho prospěch. Přesto považoval zdejší soud závěry o naplnění druhé a třetí zákonné podmínky za předčasné a vycházející z neúplné důkazní situace. Okresní soud podle něj opomněl, že ve smyslu ustanovení § 88 odst. 3 trestního zákoníku se měl podrobněji zaobírat výší dluhu odsouzeného, jeho schváleným oddlužením a také výší splátek. Již v tom stádiu řízení Krajský soud v Plzni konstatoval, že případné omluvy všem poškozeným s tím nemají nic společného.

6. Odsouzený sice dobrovolně nastoupil do výkonu trestu odnětí svobody, a to opakovaně, nicméně soud I. instance se dostatečně nezaobíral tím, v jakém rozsahu nahradil způsobenou škodu a odčinil újmu způsobenou jeho trestnými činy. V té souvislosti se měl zaobírat podrobněji i tím, jaké budou výdělkové možnosti odsouzeného v případě propuštění na svobodu v poměru ke zmiňovaným dluhům a jaké podmínky mu byly stanoveny ve schválení oddlužení. Zdejší soud v té souvislosti zdůraznil, že i závěr o naplnění třetí zákonné podmínky souvisí s potřebou doplnit důkazní řízení právě ve vztahu k náhradě způsobené škody, neboť odsouzený je ve výkonu trestu nejen za zločin, ale dokonce i za zvlášť závažný zločin podle § 240 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku.

7. Podstatou rozhodování stížnostního soudu však bylo především to, zda byla či nebyla naplněna první zákonná podmínka, tedy výkon požadované části trestu. Zdejší soud došel k závěru, že odsouzený je skutečně prvotrestaným, nicméně došel k závěru, že jako prvotrestaný byl již jednou podmíněně propuštěn z téhož trestu, tudíž se na něho vztahuje ustanovení § 91 odst. 4 trestního zákoníku, podle něhož je opětované podmíněné propuštění z výkonu téhož trestu možné až po výkonu poloviny zbytku trestu. Tento soud dále rozebral a odůvodnil, proč tedy není naplněna první zákonná podmínka (odst. 17 předchozího rozhodnutí zdejšího soudu).

8. Na podkladě ústavní stížnosti odsouzeného rozhodoval ve věci Ústavní soud (ÚS). Ten svým nálezem ze dne 11. 5. 2022, sp. zn. I ÚS 232/22, vyslovil závěr, že usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 12. 2021, č. j. 8 To 356/2021 – 133, bylo porušeno ústavně zaručené právo stěžovatele na spravedlivý (řádný) proces podle č. l. 36, odst. 1 Listiny základních práv a svobod a zásada *nulla poena sine lege* podle č. l. 39 Listiny základních práv a svobod, a proto usnesení zdejšího

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Procházková.

soudu zrušil. Vyslovil závazný názor, že krajský soud při svém rozhodování neinterpretoval ustanovení § 91 odst. 4 tr. zákoníku ústavně konformně, ale v rozporu s jeho účelem, respektive smyslem institutu podmíněného propuštění samotného. Podle něj nelze znak spočívající v „opětovném podmíněném propuštění“ interpretovat způsobem, který použil stížnostní soud, ale je nutno jej interpretovat restriktivně s tím, že se bude jednat toliko o případy, kdy odsouzený byl v průběhu výkonu trestu odnětí svobody podmíněně propuštěn, **neosvědčil se** a podle § 91 odst. 1 tr. zákoníku bylo rozhodnuto o tom, že se zbytek trestu vykoná. Nemůže se tedy vztahovat na případy, kdy odsouzený ve zkušební době původního podmíněného propuštění vedl řádný život a vyhověl všem stanoveným podmínkám, načež bylo toto rozhodnutí o podmíněném propuštění zrušeno v důsledku okolností, které nemohl přímo ovlivnit, typicky v důsledku uložení souhrnného trestu, jak tomu bylo i v posuzovaném případě.

9. Na základě zmíněného nálezu ÚS zdejší soud nařídil neveřejné zasedání na 23. 6. 2022, tedy bezodkladně poté, co obdržel spisový materiál. Od Obvodního soudu pro Prahu 4 však ještě před konáním zmíněného nařízeného neveřejného zasedání obdržel opis usnesení sp. zn. 46PP 14/2022, vydaného týmž soudem 2. června 2022, jímž zmíněný soud podle § 88 odst. 1 písm. b), odst. 3 tr. zákoníku za použití § 331 odst. 1 tr. řádu podmíněně propustil odsouzeného z výkonu trestu odnětí svobody uloženého oběma rozsudky uvedenými ve výroku napadaného rozhodnutí, přičemž odsouzenému stanovil zkušební dobu v trvání 7 roků za současného vyslovení dohledu a podle § 89 odst. 2 trestního zákoníku také odsouzenému uložil přiměřenou povinnost, aby ve zkušební době podle svých sil splácel způsobenou škodu. Zdejší soud si následně ověřil, že odsouzený je nadále ve výkonu trestu odnětí svobody, protože proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 podal státní zástupce bezprostředně po jeho vyhlášení stížnost.

10. Zdejší soud s ohledem na skutečnost, že Obvodní soud (ObvS) pro Prahu 4 se stal místně příslušným k rozhodování o podmíněném propuštění, jelikož stěžovatel byl přemístěn do věznice v obvodu jeho působnosti, zvažoval, zda má vyčkat až na rozhodnutí Městského soudu v Praze jako soudu stížnostního, nicméně došel k závěru, že i za situace, kdy bylo v mezidobí znovu rozhodnuto, byť nepravomocně, o tom, že odsouzený [redacted] se z výkonu trestu odnětí svobody podmíněně propouští, nemůže nadále ve věci rozhodovat.

11. Nepřísluší mu vyjadřovat se k argumentaci zmíněného rozhodnutí ObvS Praha 4 založeného na č. l. 146 – 148, že obvodní soud nikterak neporušil ustanovení § 331 odst. 5 trestního řádu, pokud rozhodl o žádosti, aniž by uplynula lhůta 6 měsíců od právní moci předchozího zamítavého rozhodnutí, neboť to bylo učiněno především z důvodu (*nikoliv pouze, jak uvádí zmíněné rozhodnutí*), že neuplynula lhůta stanovená v zákoně pro podmíněné propuštění, přestože podle nálezu ÚS bylo rozhodnutí zdejšího soudu nesprávné. **Především však si je zdejší soud vědom, že pokud by nadále shledával jím přezkoumávané rozhodnutí za předčasné z pohledu ustanovení § 88 odst. 3 trestního zákoníku, nemohl by již vrátit věc postupem podle § 149 odst. 1 písm. b) trestního řádu Okresnímu soudu Plzeň-město, neboť ten s ohledem na přemístění odsouzeného do Vazební věznice Praha Pankrác, již není příslušným k vydání opětovného rozhodnutí**.

12. Zdejší soud se, jak naznačil již výše, zásadně zdržuje vyjádření k obsahu rozhodnutí jiných soudů, pokud takové rozhodnutí nepřezkoumává jako soud II. instance. V daném případě má však, zcela výjimečně, potřebu poukázat na to, že ani usnesení obvodního soudu v podstatě neobsahuje podrobné hodnocení zmiňovaného ustanovení § 88 odst. 3 trestního zákoníku, a to přesto, že z protokolu o veřejném zasedání před zmíněným soudem ze dne 31. 5. 2022 (č. l. 152 – 154) vyplývá, že obžalovaný byl k úhradě dluhů, oddlužení a způsobené škodě vyslýchán. Nicméně obvodní soud vycházel jen z vlastní výpovědi odsouzeného, která je zavádějící, pokud odsouzený uváděl, že způsobil škodu kolem [redacted] Kč. V samotné věci vedené u Krajského soudu v Brně – pobočce ve Zlíně pod sp. zn. 68 T 6/2018 (č. l. 44 – 62 spisu) byl odsouzený uznán vinným, že v bodě II způsobil České republice zastoupené Finančním úřadem pro Zlínský kraj škodu v celkové výši [redacted] **Kč**, další škodu způsobil pod bodem I ve spolupachatelství se

[redacted]u; ve věci Okresního soudu ve Zlíně, sp. zn. 1 T 142/2018, způsobil škodu **několika set tisíc korun**, navíc v té věci byl ukládán souhrnný trest i ve vztahu k věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 53 T 9/2013 a k věci vedené u Okresního soudu ve Zlíně pod sp. zn. 18 T 30/2012, ve věci sp. zn. 53 T 9/2013 byl přitom odsouzen pro další závažný trestný čin, a to pro podvod podle § 209 odst. 5 písm. a) trestního zákoníku, kde i s ohledem na použitou právní kvalifikaci způsobil rovněž **škodu velkého rozsahu**. Tento rozbor lze považovat pouze za určitou poznámku vyplývající z původního rozhodnutí zdejšího soudu, tomu jinak nepřísluší se vyjadřovat k rozhodnutí obvodního soudu tím spíše, že o jeho rozhodnutí bude teprve rozhodovat nadřízený soud.

13. Proto zdejší soud s ohledem na skutečnost, že v mezidobí byl odsouzený přemístěn do jiné věznice a bylo již znovu rozhodováno o jeho podmíněném propuštění, toliko podle § 149 odst. 1 trestního řádu zrušil napadané rozhodnutí **bez dalšího**, neboť v případě zrušení a vrácení věci postupem podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. řádu by soud I. instance rozhodující původně o podmíněném propuštění v této věci již nebyl příslušným k vydání nového rozhodnutí a ani svým vlastním rozhodnutím nehodlá Krajský soud v Plzni zasahovat do mezitím vydaného usnesení ObvS Praha 4, jež bude předmětem přezkumu Městského soudu v Praze.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není přípustný další řádný opravný prostředek.

Plzeň 23. 6. 2022

JUDr. Pravoslav Polák v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Procházková.